

رابطه بین تیپ های شخصیتی با شادکامی و عزت نفس در بین دانشجویان دانشگاه امام جواد(ع) شهر یزد

بهاره السادات حیدریه زاده^۱

مرضیه رحیمی^۲

^۱ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی. دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی و مدرس دانشگاه یزد و دانشگاه جوادالائمه یزد (نویسنده مسئول)

^۲ دانشجوی کارشناسی دانشگاه جوادالائمه یزد

چکیده

پژوهش حاضر به منظور بررسی رابطه بین تیپ های شخصیتی با شادکامی و عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد انجام گرفته است. روش پژوهش، از نظر گردآوری داده ها توصیفی- مقایسه ای و از نظر هدف، پژوهش کاربردی- مقطعی بود. جامعه آماری این پژوهش را تمام دانشجویان سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ دانشگاه امام جواد شهر یزد در مقطع کارشناسی تشکیل دادند، که از بین آنها تعداد ۱۰۰ نفر از دانشجویان با روش نمونه گیری (در دسترس) مورد کاوش و بررسی قرار گرفتند. داده‌های به دست آمده از طریق پرسشنامه مورد پردازش و تحلیل قرار گرفت و نتایج نشان داد بین تیپ های شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با شادکامی رابطه معناداری وجود دارد. همبستگی متغیر روان رنجوری با شادکامی برابر با ۰/۳۷- می‌باشد. بنابراین بین روان رنجوری با شادکامی رابطه منفی معنادار وجود دارد. نتایج نشان داد بین تیپ‌های شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با عزت نفس رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین روان رنجوری با عزت نفس رابطه منفی معنادار وجود دارد (۰/۳۶-). همچنین همبستگی بین برون گرایی با عزت نفس برابر با ۰/۲۳- می‌باشد. بنابراین، تیپ های شخصیتی بر تغییرات "عزت نفس" در دانشجویان تاثیرگذار می باشد. شادی و دیگر جنبه‌های خوشبختی به عوامل زیادی در محیط همچون روابط اجتماعی، کار و اوقات فراغت بستگی دارد.

واژه‌های کلیدی: تیپ های شخصیتی، عزت نفس، شادکامی، دانشجویان

مقدمه

شخصیت از واژه ی یونانی پرسونا به معنای نقابی که هنرپیشه^۱ها در اجرای نقش به چهره ی خود می زنند، گرفته شده است (شولتز، ۱۳۷۸). و می توان آن را، الگوهای اختصاصی و متمایز تفکر، هیجان و رفتار دانست که اسلوب شخصی تعامل با محیط فیزیکی و اجتماعی هر شخص را رقم می زند (اتکینسون و همکاران، ۱۳۸۵). شخصیت از واژه ی لاتین پرسونا گرفته شده است که به نقابی اشاره دارد که هنر پیشه ها در نمایش به صورت خود می زنند. شخصیت را می توان به صورت مجموعه ی با دوام و بی نظیر ویژگیهای تعریف کرد که ممکن است در موقعیت های مختلف تغییر کند (حق شناس، ۱۳۸۵). شلدون در تعریف خود چنین عنوان می کند: شخصیت سازمان یافتگی پویایی جنبه های عقلی، عاطفی، انگیزشی و فیزیولوژیکی فرد را گویند (چین هک و جی یی ۲۰۰۶). البته تعاریف بسیاری از شخصیت ارائه شده است که می توان به طور کلی آنها را به چهار دسته تقسیم کرد؛ تعاریفی که روی فردیت و یگانگی افراد تأکید می کنند، در این تعاریف شخصیت شامل خصوصیات است که افراد را از یکدیگر متمایز می نماید. تعاریفی که بر ساختارها و سازه های درونی و فرضی تأکید می ورزند، در این گونه تعاریف، رفتارهای آشکار، بخش کمی از تعریف را تشکیل می دهد، در این مفهوم شخصیت شامل انتزاع هایی است که از رفتارهای آشکار و مشاهدات رفتاری اخذ شده است. تعاریفی که روی تاریخچه ی زندگی و مراحل رشد تأکید دارند، که در این دیدگاه، شخصیت حاصل رویدادهای درونی و بیرونی است. رویدادهای درونی شامل آمادگی های ژنتیکی و بیولوژیکی است و رویدادهای بیرونی، تجربیات اجتماعی و رویدادهای محیطی را در بر می گیرد. در نهایت در تعاریفی که بر الگوهای رفتار تأکید دارند، فرض می شود که شخصیت به طور نسبی در طی زمان ثابت مانده است و تداوم پیدا می کند. این ثبات در الگوهای رفتاری از مکانی به مکان دیگر و از زمانی به زمان دیگر ثابت باقی می ماند (آتش روز و همکاران، ۱۳۹۴). یکی دیگر از نظریه های شخصیت که سعی در توجیه منش و خوی افراد با تمایلات و گرایش های آنان دارد، دیدگاه گرایشی است، این دیدگاه معتقد است، گرایش ها، خصوصیات هستند که افراد با خود حفظ می کنند، به خود آن ها تعلق دارند، و جزیی از آن ها هستند. سه رویکرد منشعب شده از دیدگاه گرایشی شامل، رویکرد تیپ و خصیصه (صفت)، رویکرد نیازها و انگیزه ها، رویکرد زیست شناسی و خلق و خو می باشد (کارور و شی یی، ۱۹۹۸). آلپورت معتقد بود صفات، واحد های اصلی شخصیت اند. صفات واقعیت دارند و جایگاه آنها در سیستم عصبی انسان قرار دارد. او بین صفات اصلی (آمادگی فراگیر و مشخص در زندگی فرد)، صفات محوری (با فراگیری کمتر از صفات اصلی) و صفات ثانویه (حداقل فراگیری، همسانی و قابلیت مشاهده) تفاوت قائل شد (پروین، ۱۳۹۳). بر خلاف آلپورت، کتل اعتقاد نداشت که صفات در درون هر شخص وجود واقعی دارند. او آنها را سازه هایی فرضی یا تخیلی می دانست که از مشاهده ی عینی رفتار آشکار شخص استنباط می شوند. کتل بین صفت های مشترک و صفت های یگانه تمیز قایل شد و صفت ها را به صفات، توانایی، خلق و خو و پویا تقسیم کرد (شولتز، ۱۳۷۸).

طبق بسیاری از تئوری های هیجان، شادکامی یکی از شش هیجان بزرگ یعنی تعجب، ترس، خشم، شادکامی، تنفر، و نگرانی است. آیزنک (۱۹۴۵) شادکامی را به عنوان برون گرایی پایدار در نظر گرفت و خاطر نشان ساخت از زمانی که عواطف مثبت در

^۱Persona^۲Shultz^۳Dispositional^۴Karur & Shiyyer^۵Alport^۶Katell

شادکامی مورد توجه واقع شدند، شادکامی با جامعه پذیری آسان و تعامل مطلوب و لذت بخش با دیگران مرتبط دانسته شد. برخی دیگر از محققان نظیر چیوکیوتا و استایلز پیشنهاد کرده اند که شادکامی را در صورتی می توان به عنوان صفت در نظر گرفت که سه ملاک پایداری زمانی، همسانی بین موقعیت و علیت درونی را دارا باشد. همچنین شادکامی را وابسته به فراوانی و درجه ی عواطف مثبت یا لذت، سطوح بالای رضایت در طول زندگی و نبود احساسات منفی نظیر افسردگی و اگر شخصیت را به صورت مجموعه ویژگیهای جسمی و روانی و رفتاری که هر فرد را از افراد دیگر متمایز می کند و یا الگوهای یعنی از رفتار و شیوه های تفکر که نحوه سازگاری شخص را با محیط تعیین می کنند (هیلگارد و همکاران) تعریف کنیم می توانیم به شخصیت به عنوان پیش بین شادی و سلامت ذهن نگاه کنیم، فرنهام چنگ^۳ (۲۰۱۲) به شخصیت به عنوان پیش بینی کننده شادی در شرق و غرب به ویژه چین و ژاپن و بریتانیای کبیر نگاه کردند، تجزیه و تحلیل برای بریتانیا و چین از این لحاظ که برون گرایی و نوروتیزم پیش بین های شادکامی هستند، شبیه به هم اند، اما تنها برون گرایی پیش بین شادکامی در ژاپن بود نوروتیزم (به نقل از هلن چینگ ۲۰۰۱) هیچ چیز مثل زندگی مثبت نگرانه نمی تواند احساس شاد کامی و خوشبختی را در انسان به وجود بیاورد، انسانهایی که احساس خوشبختی می کنند افرادی هستند که کمتر با افکار و مسائل منفی سرو کار دارند و اجازه نمی دهند بیش از مقدار لازم و طبیعی با مسائل منفی درگیر شوند، با نیمه پر لیوان زندگی می کنند، افکار روزانه آنها حول و حوش مسائل خوب دور می زند و با دیدگاهی مثبت کارها و امور زندگی خود را دنبال می کنند. مثبت بینی نیروی انسان واراده او را در جهت رسیدن به اهداف و خواسته هایشان تأمین می کند.

یکی از متداولترین طبقه بندیهایی که روانشناسان برای شخصیت به کار می برند درون گرایی و برون گرایی می باشد که برای اولین بار توسط کارل یونگ به کار رفته است. درون گرایان در مقایسه با برون گرایان از بروز احساسات بیشتر جلوگیری می کنند. شواهد نشان می دهد که درون گرایان در یادگیری بیشتر تحت تاثیر تنبیه قرار می گیرند در حالی که برون گرایان بیشتر از پاداش تاثیر می پذیرند. برون گرایان نسبت به سر و صدا واکنش بیشتر نشان می دهند (چن و همکاران، ۲۰۱۴) برون گرایی بر ارزیابی شخص از اهمیت خود اثر مستقیم دارد و یکی از توضیحاتی که برای این الگو وجود دارد این است که تمایلات برون گرایی در فرهنگ غربی از رفتارهای درون گراییانه ارزش بیشتری دارد. بنا براین ممکن است افراد برون گرا نسبت به افراد درون گرا توجه مثبت بیشتری دریافت کنند و این اعتماد به نفس آنها را بالا ببرد. (سیکرت و همکاران، ۲۰۱۱).

اگر شخصیت را به صورت مجموعه ویژگیهای جسمی و روانی و رفتاری که هر فرد را از افراد دیگر متمایز می کند (کریمی) و یا الگوهای یعنی از رفتار و شیوه های تفکر که نحوه سازگاری شخص را با محیط تعیین می کنند (هیلگارد و همکاران) تعریف کنیم می توانیم به شخصیت به عنوان پیش بین شادی و سلامت ذهن نگاه کنیم، فرنهام چنگ^۱ (۱۹۹۹) به شخصیت به عنوان پیش بینی کننده شادی در شرق و غرب به ویژه چین و ژاپن و بریتانیای کبیر نگاه کردند، تجزیه و تحلیل برای بریتانیا و چین از این لحاظ که برون گرایی و نوروتیزم پیش بین های شادکامی هستند، شبیه به هم اند، اما تنها برون گرایی پیش بین شادکامی در ژاپن بود نوروتیزم (به نقل از هلن چینگ ۲۰۰۱) هیچ چیز مثل زندگی مثبت نگرانه نمی تواند احساس شاد کامی و خوشبختی را در انسان به وجود بیاورد، انسانهایی که احساس خوشبختی می کنند افرادی هستند که کمتر با افکار و مسائل

^۳ Chioqueta & Stiles

^۸ furnhamand cheng

1. Helen Cheng and Adrian FURNHAM

2. furnhamand cheng

3. Helen Cheng and Adrian FURNHAM

منفی سرو کار دارند و اجازه نمی دهند بیش از مقدار لازم و طبیعی با مسائل منفی درگیر شوند، با نیمه پر لیوان زندگی می کنند، افکار روزانه آنها حول و حوش مسائل خوب دور می زند و با دیدگاهی مثبت کارها و امور زندگی خود را دنبال می کنند. مثبت بینی نیروی انسان واراده او را در جهت رسیدن به اهداف و خواسته هایشان تأمین می کند. (همان منبع)

عزت نفس و مفهوم خود- ارزشمندی از اساسی ترین عوامل در رشد مطلوب شخصیت فرد است. برخورداری از اراده و اعتماد به نفس قوی، قدرت تصمیم گیری، ابتکار، خلاقیت و نوآوری سلامت فکر و بهداشت روانی رابطه ای مستقیم با میزان و چگونگی عزت نفس و احساس خود- ارزشمندی دارد. عزت نفس معمولاً به عنوان ارزشیابی شخص از ارزشمندی خویش تعریف می شود افرادی که عزت نفس بالایی دارند خودپذیرا و خود ارزشمند هستند. روانشناسان اجتماعی عزت نفس را ارزیابی مثبت و منفی از خود می دانند به طوری که فرض می شود عزت نفس تا حدودی با ثبات است عزت نفس یا همان خود بزرگواری یکی از خصوصیات مهم و اساسی شخصیت هر فردی را تشکیل می دهد (شاطرلو، ۱۳۸۶). یافته های پژوهشی فرقانی طرقي و همکاران (۱۳۹۳) نشان می دهند که میان عزت نفس بالا و ویژگیهای شخصیتی مثبت در افراد رابطه وجود دارد. افرادی که عزت نفس بالایی دارند، دارای ویژگیهایی چون پختگی روانی، ثبات، واقعگرایی، آرامش، توانایی بالا در تحمل ناکامی و شکست هستند، در حالی که افرادی که عزت نفس پایینی دارند از چنین ویژگیهایی برخوردار نیستند. به نظر برخی از پژوهشگران مانند آرمسترانگ و همکاران (۲۰۰۰) و ینگ و تونگ (۲۰۰۷) افرادی که عزت نفس^۹ پایین و مهارت های اجتماعی کمی دارند بیشتر از همه احتمال دارد که وسوسه شوند تا در فضای مجازی کنترل را به دست بگیرند و احساس هویت و جایگاهی را که در زندگی واقعی ندارند به دست آورند (به نقل از بیدی و همکاران، ۱۳۹۱). می توان گفت: شخصیت هر فرد کل خصایص بدنی، ذهنی و عاطفی و اجتماعی و اخلاقی- اعم از موروثی و اکتسابی- هستند که او را بطور آشکار از دیگران مشخص می کند (احدی، ۱۳۹۰). شخصیت ایستا نیست بلکه پویا یا پیوسته در حال تغییر است^{۱۰} وقتی از شخصیت فرد سخن می گوئیم به یکتا و بی نظیر بودن او توجه داریم، زیرا دو فرد هم شخصیت نمی توان یافت. در واقع، شخصیت فرد همان است که با ضمیر من یا کلمه خود از آن تعبیر می کند و منظوراً شناخت شخصیت فرد، شناخت ترکیب و سازمان رفتار او به صورت تمامی و کلیت است (شعائری نژاد، ۱۳۸۴). بیشتر بررسی ها نشان دادند که که شادکامی یک ویژگی شخصیتی و همان بروننگاری^{۱۱} با ثبات در نظریه (آیزنک) است (لو، ۱۹۹۱ و کوستا و مک کرا^{۱۲} ۱۹۹۹). در مطالعه فرهنگی خود به این نتیجه رسید که درملتها و فرهنگهای گوناگون، در محیطها و موقعیتهای اجتماعی مختلف، افراد در زمینه شادکامی با هم متفاوتند و این تفاوتها پایدار است این پایداری تفاوتها میان افراد شادکام را به ویژگی شخصیتی و نه حالت ساده و متأثر از رویدادها پیوند می دهد.

دانشجویان در هر جامعه نیروی انسانی مغزافزار و مولد فکر و نیز سازندگان فردای کشور هستند. از این سلامت کامل زیستی، روانی، اجتماعی آنان اهمیت زیادی برای جامعه دارد دانشجویان از حساسترین اقشار اجتماعی هستند، چرا که آنان مدیران و برنامه ریزان فردای جامعه خواهند بود. سلامت جامعه در گرو سلامتی آنان می باشد. شادکامی، عزت نفس و شخصیت پایدار در آنها می تواند چراغ راه هر ملت و جامعه ای گردد (گنجی، ۱۳۹۴). به اعتقاد برخی از روان شناسان، هنگام وجود احساس

^۹ Armstrong

^{۱۰} Yang & Tung

^{۱۱} static

^{۱۲} dynamic

^{۱۳} self

^{۱۴} LU

^{۱۵} Costa and McCrae

ناراحتی و فقدان شادمانی، عزت نفس افراد کاهش می یابد، به عبارت دیگر، بین شادمانی و عزت نفس ارتباط علی متقابل وجود دارد. تامین بهداشت همه افراد جامعه از مهم ترین مسایل اساسی هر کشور است، این امر در سه جنبه جسمانی، روانی و اجتماعی مورد ملاحظه قرار می گیرد، در صورتی که بعد روانی بهداشت به اندازه کافی مورد توجه قرار نگیرد، فراوانی مشکلات روانی و رفتاری رو به فزونی خواهد گذاشت تا حدی که عوارض ناشی از بی توجهی به آن در ابعاد فردی و اجتماعی، خانوادگی و انسانی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی اثرات سوء و غیر قابل جبران رادر پی خواهد گذاشت (نوابی نژاد، ۱۳۷۶).

شادکامی: دارای سه جزء اساسی است: هیجان مثبت، رضایت از زندگی و نبود هیجان منفی از جمله افسردگی و اضطراب (آرگایل، ۱۹۲۵، ترجمه گوهری، ۱۳۸۲، ص ۴۳). شادکامی در روانشناسی به عنوان یک هیجان شناخته می شود و هیجان نوعی بر انگیزندگی است که فرد با ارزیابی ذهنی خود به آن عنوان خاصی می دهد. هیجان را در روانشناسی، در دو حیطه کلی هیجان منفی و هیجان مثبت قرار می دهند که در عمر یک صد و چند ساله روانشناسی علمی عمدتاً بر ابعاد منفی هیجانها توجه شده است. یک دلیل این موضوع شاید این باشد که هیجانهای منفی می تواند زندگی ما را به گونه ای شدیدتر و جدی تر تحت تاثیر قرار دهند اما در سالهای اخیر روانشناسی مثبت گرا بر موضوعاتی مانند مثبت گرایی در مقابله با فشارهای زندگی و غلبه بر افسردگی و خمودگی و شادی و شادکامی، به عنوان یکی از مقوله های اساسی هیجان های مثبت تاکید کرده است. شادکامی یکی از شش هیجان اساسی انسان است که عبارتند از خشم، ترس، تنفر و تعجب، ناراحتی و شادی (فیروزبخت، ۱۳۹۵).

تحقیقات مختلف نشان دادند که صفات شخصیتی (به طور ویژه برون گرایی و روان رنجور خویی) ^۱ به طور پایداری بعنوان عوامل اصلی شادکامی به حساب می آیند (آیزنک ۱۹۹۰، آرجیل ولو ۱۹۹۰، فورنهام و بروین ۱۹۹۰، ^۲ می یرد ویز ۱۹۹۵). لوکاس و دینر (۲۰۰۰، به نقل از اوزنر ^۴ ۲۰۰۲) تأثیر عوامل تعیین کننده خارجی و داخلی مؤثر بر شادکامی را بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند که تأثیر عوامل خارجی مؤثر شادکامی چندان برجسته نیست و تأثیر بادوامی بر شادکامی ندارند و شادی های دراز مدت مدیون عوامل درونی و با ثبات می باشند. عوامل پیش بینی کننده شادکامی و عدم شادکامی ممکن است متفاوت باشند، کوستا و مک گرا (۱۹۸۰) به نقل از چنج و فرنهام (۲۰۰۳) براین اعتقاد هستند که صفات ذاتی هیجان پذیری، ترس، دشمنی و تکانشی، بودن با سطوح پایین تر شادکامی در ارتباط هستند در حالیکه صفات ذاتی جامعه پذیری و فعال بودن با سطوح بالاتر شادکامی مرتبط هستند، همچنین برون گرایی همراه با مؤلفه های جامعه پذیری، سرعت عمل و شور و شوق افراد را به سمت خلق و عاطفه مثبت می کشاند. با توجه به اهمیت موضوع، محقق در این پژوهش تصمیم دارد تا به بررسی رابطه بین تیپ های شخصیتی با شادکامی و عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد بپردازد. فرضیات این پژوهش عبارتند از:

- بین تیپ های شخصیتی با شادکامی دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد رابطه وجود دارد.
- بین تیپ های شخصیتی با عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد رابطه وجود دارد.

روش پژوهش:

پژوهش حاضر به لحاظ هدف یک پژوهش کاربردی و به لحاظ شیوه جمع آوری اطلاعات یک پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می باشد که در آن رابطه بین تیپ های شخصیتی با شادکامی و عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد بررسی شده است.

6 Neuro ticism

7 Brewin

8 Diener

9 ones Eas

– جامعه آماری، نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری در این پژوهش تمام دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد در سال تحصیلی ۱۳۹۸ می باشند. تعداد ۱۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد که با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی انتخاب شده اند.

ابزار گردآوری داده ها

در این تحقیق برای ارزیابی متغیر ها از سه ابزار استفاده گردیده است که عبارتند از :

۱) پرسشنامه شادکامی آکسفورد

در تحقیقات شادکامی تکنیک های مختلفی برای اندازه گیری آن به کار رفته است از جمله اندرو^۱ و ویت^۲ (۱۹۷۶) یک تک ماده را کشف کردند که قصد اندازه گیری در جنبه عاطفه و رضایت را داشت. "راجع به زندگی خود به عنوان یک کلیت چه احساسی دارید؟ پاسخ آن در یک مقیاس ۷ گزینه ای از بسیار راضی تا وحشتناک درجه بندی می شود. آرجیل و همکاران با تحقیق روی ۳۴۷ آزمودنی، ضریب آلفای ۰/۹۰ را بدست آوردند فارنهایم و بروگیند^۳ (۱۹۹۰) آلفای ۰/۸۷ با ۱۰۱ آزمودنی را گزارش کردند. همچنین در بررسی فرانسوی آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد فرانسویس در یک بررسی میان فرهنگی در کشورهای انگلیس آمریکا – استرالیا – کانادا به ترتیب ضریب آلفای ۰/۸۹، ۰/۹۰، ۰/۸۹/۰، را گزارش کرد و نیز این آزمون توسط دکتر محمود گلزاری در سال ۱۳۸۲ به فارسی ترجمه شد و در سال ۱۳۸۳ روی ۴۴۶ دانشجوی دختر و پسر اجرا شد با ۰/۹۲۹۵ = آلفا و در تحلیل عاملی چهار عامل بدست آمد. برای بررسی روایی این پرسشنامه با استفاده از قضاوت دوستان دو بررسی انجام شده است: آرجیل، مارتین و کروسلا^۴ (۱۹۸۹) از دانشجویان خواستند تا دوستانشان را بر اساس یک مقیاس ده درجه ای از شادکامی درجه بندی کنند که همبستگی میان درجه بندی و پرسشنامه شادکامی آکسفورد، ۰/۴۳ بود، بررسی و الیانت (۱۹۹۳) نیز همبستگی ۰/۶۴ و ۰/۴۹ را میان درجه بندی دوستان و نمره پرسشنامه شادکامی آکسفورد گزارش کرده است.

۲) پرسشنامه شخصیت آیزنک

یکی از پیامدهای تجدید نظرهای مکرر در مقیاسهای آیزنک برای اندازه گیری شخصیت در بین بزرگسالان، طولانی شدن این آزمونهاست. اولین آزمونی که در این زمینه توسط آیزنک در سال ۱۹۵۳ تهیه شد، پرسشنامه پزشکی مادزلی (MMQ) بود. پس از آن پرسشنامه شخصیت مادزلی (MMI) شامل ۴۸ سؤال (آیزنک، ۱۹۵۹)، پرسشنامه شخصیتی آیزنک (EPI) شامل ۵۷ سؤال (آیزنک، ۱۹۶۴)، پرسشنامه شخصیتی آیزنک (EPQ) شامل ۹۰ سؤال (آیزنک و آیزنک ۱۹۷۵) و در نهایت پرسشنامه تجدید نظر شده آیزنک (EPQ-R) شامل ۱۰۰ سؤال (آیزنک – آیزنک و برن ۱۹۸۵) تهیه شده است. هرچند طولانی شدن این آزمونها مقدمه ای برای افزایش ابعاد شخصیتی در نظریه آیزنک است و در اصول روان سنجی طولانی شدن، آزمون موجب افزایش پایایی ولی به خاطر محدودیتهای موجود در فرصت های انجام پژوهش و جلوگیری از خستگی بیش از حد، آزمودنی ها آیزنک و همکارانش تصمیم به تهیه فرم کوتاهی از آزمون گرفتند. آزمون حاضر کوتاه شده آزمون آیزنک برای استفاده در بین بزرگسالان و شامل سه مقیاس دروغ سنج – برون گرایی و روان رنجور خویی است. در آزمون حاضر میزان پایایی برای مردان و زنان ۰/۸۴ و ۰/۸۰ برای مقیاس نورو تیسم ۰/۸۸ و ۰/۸۴ برای برون گرایی ۰/۶۲ و ۰/۶۱ گزارش شده است.

۳) پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت SEI

1 Andrews

2 withey

3 browng

4 crossland

پژوهشگران حوزه عزت نفس آن را به طور خلاصه اینچنین تعریف می‌کنند: «ارزیابی بنیادینی که ما از ارزش خود به عنوان یک انسان داریم». پژوهش‌های مختلف نشان داده‌اند که عزت نفس کم می‌تواند تبعات منفی زیادی به همراه داشته باشد. به همین دلیل پژوهشگران در طول دهه‌های گذشته همواره درصدد بهبود ابزارهای ارزیابی عزت نفس بوده‌اند. پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت (SEI) یکی از معروف‌ترین و پراستفاده‌ترین ابزارهای برای سنجش عزت نفس است. پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت (SEI) در سال ۱۹۶۷ توسط کوپر اسمیت ساخته شد. این پرسشنامه دارای ۵۸ ماده به صورت بلی و خیر است. ۸ ماده از این پرسشنامه دروغ‌گویی را می‌سنجند و ۵۰ ماده باقی مانده به سنجش چهار زیر مقیاس این پرسشنامه اختصاص دارد. زیرمقیاس‌های پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت (SEI) عبارتند از: عزت نفس کلی، عزت نفس خانوادگی، عزت نفس تحصیلی، و عزت نفس اجتماعی. یادآور می‌شود که هرچه فرد در این پرسشنامه نمره بالاتری بگیرد عزت نفس‌اش بیشتر است.

-روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش به منظور تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری زیر استفاده شده است:

۱. روش‌های آمار توصیفی مانند محاسبه میانگین، انحراف استاندارد، واریانس و...

۲. روش تحلیل رگرسیون و ضریب همبستگی پیرسون

ضمناً تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از رایانه و برنامه SPSS انجام گرفته است و سطح معناداری برای کلیه فرضیه‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شده است.

یافته‌ها:

حاصل هر پژوهش یافته‌هایی هستند که می‌توانند در زمینه‌ی روابط میان متغیرهای مورد بررسی اطلاعاتی ارائه دهند و زمینه‌ساز اقداماتی برای بهبود شرایط حاضر باشند. در فصل پیش‌رو، نخست اطلاعات جمعیت شناختی گروه نمونه آمده است. پس از آن به اطلاعات توصیفی متغیرهای موجود در پژوهش و همبستگی میان ابعاد این متغیرها پرداخته شده است و در نهایت نتایج به دست آمده برای هر فرضیه با استفاده از تحلیل رگرسیون گام به گام آورده شده است.

اطلاعات جمعیت‌شناختی گروه نمونه

جدول شماره ۱- توزیع گروه نمونه براساس میزان تحصیلات

میزان تحصیلات	تعداد	درصد
دانشجویان لیسانس	۵۶	۵۶٪
دانشجویان فوق دیپلم	۴۴	۴۴٪
کل	۱۰۰	۱۰۰

چنانچه در جدول فوق ملاحظه می‌گردد، گروه نمونه‌ی پژوهش حاضر دانشجویان بر اساس میزان تحصیلات در یکی از دو طبقه‌ی تعیین شده جای گرفته‌اند که از این میان، دانشجویان کارشناسی بیشترین میزان ۵۶٪ درصد گروه نمونه را به خود اختصاص داد. طبقه بعدی شامل دانشجویان فوق دیپلم بود که ۴۴٪ بودند.

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، در گروه نمونه پژوهش، دانشجویان بر اساس سن در یکی از شش طبقه تعیین شده جای گرفت. تعداد ۱۸ نفر (۱۸٪ درصد) افراد نمونه سنین ما بین ۲۰-۱۸ سال، تعداد ۲۰ نفر (۲۰٪ درصد) سنین

۲۱-۲۳ سال، تعداد ۱۵ نفر (۰/۱۵ درصد) سنین ۲۴-۲۶ سال، تعداد ۱۵ نفر (۰/۱۵ درصد) سنین ۲۷-۲۹ سال، تعداد ۶ نفر سنین ۳۰-۳۲ سال و ۲۶ نفر (۰/۲۶ درصد) بالاتر از ۳۲ سال سن را دارا می باشند.

جدول شماره ۲- توزیع گروه نمونه براساس سن

سن	تعداد	درصد
۱۸-۲۰	۱۸	۰/۱۸
۲۱-۲۳	۲۰	۰/۲۰
۲۴-۲۶	۱۵	۰/۱۵
۲۷-۲۹	۱۵	۰/۱۵
۳۰-۳۲	۶	۰/۰۶
بالاتر از ۳۲	۲۶	۰/۲۶
کل	۱۰۰	۱۰۰

اطلاعات توصیفی متغیرهای پژوهش

جدول شماره ۳- داده‌های توصیفی عزت نفس

مقیاس	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
عزت نفس	۲۷/۸۳	۱۳/۴	۲۱	۴۰

بنابر جدول فوق میانگین و انحراف استاندارد عزت نفس به ترتیب برابر با ۲۷/۸۳ و ۱۳/۴ می باشد.

میانگین، انحراف استاندارد و واریانس نمرات به دست آمده در مقیاس ابعاد شخصیت در جدول ۴-۴ آمده است:

جدول شماره ۴- داده‌های توصیفی ابعاد شخصیت

مقیاس	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
روان رنجوری	۱۱/۶۹	۴/۹۲	۴	۲۳
برون گرایی	۱۴/۳۵	۳/۰۷	۵	۲۱

بنابر جدول شماره ۴ میانگین و انحراف استاندارد روان رنجوری برابر با ۱۱/۶۹ و ۴/۹۲ می باشد. همچنین میانگین و انحراف استاندارد برون گرایی به ترتیب برابر با ۱۴/۳۵ و ۳/۰۷ است.

میانگین، انحراف استاندارد و واریانس نمرات به دست آمده در مقیاس شادکامی در جدول ۵ آمده است:

جدول شماره ۵- داده‌های توصیفی شادکامی

مقیاس	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
شادکامی	۷۳/۲۰	۱۲/۴۷	۴۸	۱۱۲

با توجه به جدول شماره ۵- میانگین و انحراف استاندارد متغیر شادکامی برابر با ۷۳/۲۰ و ۱۲/۴۷ می باشد.

تحلیل داده‌های پژوهش

یکی از پیش فرض‌های آزمون‌های پارامتریک، نرمال بودن توزیع متغیرهای پژوهش است. به منظور بررسی این مفروضه از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتایج حاصل از آن در جدول ۶ آورده شده است.

جدول شماره ۶- نتیجه آزمون کلموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن توزیع نمرات

متغیر	آماره K-S	سطح معنی داری
عزت نفس	۰/۶۰۲	۰/۶۸
شخصیت	۰/۸۷	۰/۲۱
شادکامی	۰/۹۵	۰/۰۶۵

در جدول شماره ۶ نتایج آزمون کلموگروف-اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش ارائه شده است. بر اساس نتایج مندرج در جدول بالا، توزیع نمرات در سطح ۹۵ درصد ($\alpha = 0.05$) معنی دار نیست؛ به عبارت دیگر، با توجه به اینکه معنی دار نبودن آزمون کلموگروف-اسمیرنوف به معنی تأیید فرض صفر می‌باشد، با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان نتیجه گرفت که توزیع نمرات نرمال است.

فرضیه اول: بین تیپ های شخصیتی با شادکامی دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد رابطه وجود دارد. به منظور سنجش رابطه بین دو متغیر تیپ های شخصیتی با شادکامی با توجه به اینکه هر دو متغیر در سطح فاصله ای قرار دارند، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد؛ که نتایج آزمون همبستگی به شرح ذیل بوده است:

جدول شماره ۷- همبستگی بین شخصیت و شادکامی

متغیر	همبستگی	سطح معنی داری	تعداد
روان رنجوری * شادکامی	-۰/۳۷	۰/۰۰۰	۱۰۰
برون گرایی * شادکامی	۰/۲۰	۰/۰۳	۱۰۰

نتایج نشان داد بین تیپ های شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با شادکامی رابطه معناداری وجود دارد. همبستگی متغیر روان رنجوری با شادکامی برابر با -۰/۳۷ می باشد. بنابراین بین روان رنجوری با شادکامی رابطه منفی معنادار وجود دارد. این بدین معناست که با افزایش روان رنجوری، متغیر شادکامی کاهش می یابد و بالعکس. همچنین همبستگی بین برون گرایی با شادکامی برابر با ۰/۲۰ می باشد. بنابراین بین برون گرایی و شادکامی رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد. افزایش برون گرایی با افزایش شادکامی خواهد بود. بنابراین، تیپ های شخصیتی بر تغییرات "شادکامی" در دانشجویان تاثیرگذار می باشد.

فرضیه دوم: بین تیپ های شخصیتی با عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد رابطه وجود دارد.

به منظور سنجش رابطه بین دو متغیر تیپ های شخصیتی با عزت نفس با توجه به اینکه هر دو متغیر در سطح فاصله ای قرار دارند، از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد؛ که نتایج آزمون همبستگی به شرح ذیل بوده است:

جدول شماره ۸- همبستگی بین شخصیت و عزت نفس

متغیر	همبستگی	سطح معنی داری	تعداد
روان رنجوری * عزت نفس	-۰/۳۶	۰/۰۰۰	۱۰۰
برون گرایی * عزت نفس	۰/۲۳	۰/۰۰۱	۱۰۰

نتایج نشان داد بین تیپ های شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با عزت نفس رابطه معناداری وجود دارد. بین روان رنجوری با عزت نفس رابطه منفی معنادار وجود دارد (-۰/۳۶) این بدین معناست که با افزایش روان رنجوری، متغیر عزت نفس کاهش و با کاهش روان رنجوری عزت نفس در افراد افزایش می یابد. همچنین همبستگی بین برون گرایی با عزت نفس برابر با ۰/۲۳ می باشد. که این بدین معناست که بین برون گرایی و عزت نفس رابطه مستقیم و معنادار وجود دارد. افزایش برون گرایی با افزایش عزت نفس خواهد بود. بنابراین، تیپ های شخصیتی بر تغییرات "عزت نفس" در دانشجویان تاثیرگذار می باشد.

نتیجه گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین تیپ های شخصیتی با شادکامی و عزت نفس دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد انجام پذیرفت. روش پژوهش، از نظر گردآوری داده ها توصیفی-مقایسه ای و از نظر هدف پژوهش کاربردی-مقطعی بود. جامعه آماری این پژوهش را تمام دانشجویان سال تحصیلی ۹۸-۹۹ دانشگاه امام جواد یزد در مقطع کارشناسی تشکیل دادند، که از بین آنها تعداد ۱۰۰ نفر از دانشجویان با روش نمونه گیری (در دسترس) مورد کاوش و بررسی قرار گرفتند. داده های به دست آمده از طریق پرسشنامه نیز با استفاده از نرم افزار آماری SPSS مورد پردازش و تحلیل قرار گرفت. با توجه به داده های بدست آمده در جدول شماره ۷، فرضیه اول ما "بین تیپ های شخصیتی با شادکامی دانشجویان دانشگاه امام جواد شهر یزد رابطه وجود دارد" تایید شد. نتایج حاکی از این بود که بین ابعاد شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با شادکامی در دانشجویان رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین، تیپ های شخصیتی بر تغییرات "شادکامی" در دانشجویان تاثیرگذار می باشد. یافته بدست آمده با پژوهش مانی (۱۳۹۳) و رنجبر (۱۳۹۰) همسو می باشد. مانی (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان تعیین رابطه طبقات دلبستگی و ویژگی های شخصیتی با شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز به این نتیجه رسید که عوامل پنجگانه شخصیتی ارتباط معنی داری با تغییر شادکامی نشان داده اند که از این عوامل دو عامل روان نژندگرایی و برون گرایی تبیین کننده های عمده احساس شادکامی می باشند. بنابراین نتیجه می گیریم که افراد روان رنجور دارای خصوصیات از قبیل محافظه کار بودن، مردم گریز و دیر آشنا، نگران آینده و مال اندیش، به احساسات و افکار خود بیشتر توجه دارند و به ارزشها و عوامل ذهنی توجه دارند که این خصوصیات برشاد کامی اثر می گذارند زیرا با مؤلفه های شادکامی مغایر هستند، بنابراین آن دسته از دانشجویانی که درون گرا هستند احساس شادی کمتری از زندگی خود دارند. همچنین همانگونه که در جدول شماره ۸ مشاهده شد نتایج نشان داد بین تیپ های شخصیت (روان رنجوری و برون گرایی) با عزت نفس رابطه معناداری وجود دارد. بنابراین، تیپ های شخصیتی بر تغییرات "عزت نفس" در دانشجویان تاثیرگذار می باشد. نتیجه بدست آمده با پژوهش توسط فرنهام و چنج (۲۰۰۳) همسو می باشد. فرنهام و چنج (۲۰۰۳) پژوهشی با عنوان بررسی ابعاد شخصیت، عزت نفس و پیش بینی کننده های جمعیت شناختی شادکامی و افسردگی انجام دادند. نتایج نشان داد برونگرایی به طور معنادار با عزت نفس همبستگی دارد. به نظر می رسد روانشناسان و دیگر دانشمندان به طور کلی توافق دارند که افراد افسرده یعنی غیرشاد وجود دارد، اگر چه این افراد ممکن است همیشه افسرده نباشند، یا افراد شاد نیز وجود دارند و اگر این چنین است، این افراد چه کسانی هستند؟ اگر آنها وجود دارند، آیا به این خاطر است که آنها موقعیت ها و فعالیت های خوشایندی را تجربه کرده اند و یا به خاطر عامل بنیادی تر در شخصیت آنهاست؟ همان طور که شرح داده شد دیدیم که شادی و دیگر جنبه های خوشبختی به عوامل زیادی در محیط همچون روابط اجتماعی، کار و اوقات فراغت بستگی دارد. آنچه مد نظر ماست این است که می خواهیم بدانیم تا چه اندازه شادی ناشی از شخص و تا چه اندازه ناشی از موقعیتها و رویدادها است. (آرگایل، ۱۹۹۵). مقیاس های متفاوت خوشبختی، رضایت و شادی و احساس مثبت همگی با هم بستگی دارند و عامل کلی روشنی را ایجاد می کنند بنابراین شادی یا خوشبختی شبیه یک ویژگی شخصیتی است که شامل تعدادی عناصر مربوط به هم می باشد که در سراسر موقعیتها و در طول زمان ثابت است (گوهری، ۱۳۹۰). یک نظریه کلی در روانشناسی اجتماعی وجود دارد مبنی بر اینکه منابع حالت های هیجانی می تواند بین افراد و موقعیتها تقسیم شود در یکی از این مطالعات لارسون ودانیز (۱۹۸۴) کشف کردند که عواطف منفی و مثبت در کارها و تفریحات مختلف، بیشتر ناشی از شخص است (۵۲٪) تا ناشی از موقعیت (۲۳٪) افراد در مورد احساسات منفی و رضایت از زندگی هماهنگی بیشتری دارند و در مورد احساسات مثبت هماهنگی کمتری دارند. همچنین تعاملی بین تأثیر فرد و موقعیتها وجود دارد. لارسون و کت لار (۱۹۹۱) دریافتند که واکنش برون گرایان نسبت به به درون گرایان به محرک های مثبت قوی تر است. بنابراین ترکیب برون گرایان و موقعیت های خوشایند عاطفه مثبت ایجاد می کند، از آنجائیکه شخص می تواند موقعیتها را انتخاب کند یا از آنها دوری کند، نوع دوم تعامل بین افراد و موقعیتها وجود دارد. آنها نوع خاصی از موقعیتها را انتخاب می کنند که برای آنها خوشایند است و با شخصیت آنها سازگار است برای مثال، برون گرایان بیشتر زمان خود را در فعالیت های اجتماعی و جسمانی می گذرانند. برون گرایی و دیگر ویژگی های شخصیتی که با

شادی ارتباط دارند تا اندازه ای وراثتی دانسته شده است، خود شادی نیز تا اندازه ای همین طور است. بزرگترین مطالعه در این مورد توسط لی کن وتلگن (۱۹۹۶) انجام پذیرفته است. آنها شادی ۱۴۰۰ جفت دو قلوهای همسان و غیر همسان را که با یکدیگر و جدای از یکدیگر بزرگ شده اند، مورد مطالعه قرار دادند و همبستگی بین شادی این دو قلوها را محاسبه کردند. اهمیت وراثت در اینجا با شباهت بیشتر دو قلوها همسان در مقایسه با دو قلوهای غیر همسان خصوصاً با شباهت زیاد دو قلوهای همسان که در خانواده های متفاوتی بزرگ شده اند نشان داده شد. همان طور که ملاحظه کردیم شادی به طور نسبتاً قوی با برون گرایی و فقدان روان رنجور خوبی همبستگی دارد، این دو ویژگی دارای یک مؤلفه ارثی قوی می باشد، یعنی تأثیر وراثت در ایجاد این دو ویژگی حدود ۵۰٪ می باشد. این موضوع این پیشنهاد را مطرح می کند که شادی نیز ریشه مشابهی (وراثت) داشته باشد. تجارت اجتماعی در ابتدای دوران کودکی نیز ممکن است اینکه افراد دارای شخصیت شاد شوند را تحت تأثیر قرار دهد. مالتساوهمکاران (۱۹۸۶) دریافتند که مادرانی که به نوزادان ۲/۵ ماهه چگونگی ابراز احساسات به شیوه مطلوب اجتماعی را آموزش داده بودند، ابراز احساسات، تجربه احساسات را تحت تأثیر قرار داد.

منابع:

- آتش روز، بهروز؛ پاک دامن، شهلا و عسگری، علی. (۱۳۸۷). ارتباط بین پنج رگه شخصیتی و پیشرفت تحصیلی. روانشناسان ایرانی. شماره ۴. ۳۶۷-۳۷۶.
- آهنگران ساروکلانی، زهرا. (۱۳۸۷). بررسی رابطه استرس با عوامل شخصیتی و خود بیمار انگاری در دانشجویان دانشگاه بین الملل امام خمینی (ره). پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده. دانشگاه بین الملل امام خمینی قزوین.
- اتکینسون، ریتا ال؛ اتکینسون، ریچارد سی؛ اسمیت، ادوارد ای؛ بم، داریل ج و هوکسما، سوزان نولن. (۱۳۸۵). زمینه روانشناسی هیلگارد. ترجمه محمد نقی براهنی؛ بهروز بیرشک؛ مهرداد بیک؛ رضا زمانی؛ سعیدشاملو؛ مهرناز شهرآرای؛ یوسف کریمی؛ نپسان گاهان؛ مهدی محی الدین و کیانوش هاشمیان. تهران: رشد. تاریخ انتشار به زبان اصلی ۲۰۰۰
- امانی، فرزانه؛ خداپناهی، محمد کریم و حیدری، محمود. (۱۳۸۵). رابطه سبک اسناد با عوامل پنجگانه شخصیتی نئو در تعامل با جنس. پایان نامه کارشناسی ارشد چاپ نشده. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید بهشتی.
- امانی، ملاحت؛ شیر، اسماعیل و کبیر، وهابی. (۱۳۸۹). ارتباط تنظیم هیجانی و ویژگی های شخصیتی با اضطراب. مجموعه مقالات سومین کنگره انجمن روان شناسی ایران.
- تقی لو، صادق؛ صالحی، مهدیه؛ کوشکی، شیرین؛ منصوبی فر؛ محسن و ثابت، مهرداد. (۱۳۸۹). مدل ساختاری روابط بین صفات شخصیت، حل مسئله اجتماعی و بهزیستی ذهنی.
- جوکار، بهرام و سپهری، صفورا (۱۳۸۵). رابطه ی شادی و شیوه های گزینش. مطالعات روانشناختی. دانشکده ی علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهرا. دوره ی ۲، شماره ی ۳ و ۱۲۵-۱۳۸.
- حسین خانزاده، عباسعلی؛ ملتفت، قوام (۱۳۸۵). بررسی رابطه ابعاد شخصیت و شاد زیستی در دانشجویان. مجله علوم روانشناختی، شماره ۲۰.
- داودی کهکی، محمدرضا، شادابی و نشاط از دیدگاه آیات و روایات تفسیری، پایان نامه کارشناسی ارشد، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی قم، ۱۳۸۲.
- رحمانیان، مهسا (۱۳۸۵). بررسی ویژگیهای شخصیتی در افراد مبتلا به سوء مصرف مواد افیونی. پایان نامه کارشناسی. دانشگاه سمنان.
- سیاسی، علی اکبر. (۱۳۹۰). نظریه های شخصیت یا مکاتب روانشناسی. انتشارات دانشگاه تهران.
- صبحی قراملکی، ناصر؛ پارسامنش، فریبا و برماس، حامد (۱۳۸۹). اثربخشی آموزش مهارت های مقابله ای بر شادکامی. مجموعه مقالات سومین کنگره انجمن روان شناسی ایران.

- هور، علی‌رضا و فکری، علی‌رضا، «وضعیت شادابی دانشجویان دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی ایران»، ارمغان دانش، ش ۳، سال ۸، ۱۳۸۲.
- علی‌پور، احمد، و دیگران، «شادکامی و کارکرد ایمنی بدن»، روان‌شناسی، ش ۱۵، ۱۳۷۹، ص ۲۱۹-۲۳۳.
- علی‌محمدی، کاظم و جان‌بزرگی، مسعود، «بررسی رابطه بین شادکامی با جهت‌گیری مذهبی و شادکامی روان‌شناختی و افسردگی»، روان‌شناسی در تعامل با دین، ش ۲، سال اول، ۱۳۸۷، ص ۱۳۱-۱۴۴.
- علی‌محمدی، کاظم، شادکامی و ساخت آزمون آن از دیدگاه اسلام، با راهنمایی دکتر مسعود آذربایجانی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) قم، ۱۳۸۸.
- فرزادفر، منیر و دیگران، «تاثیر آموزش شادمانی به شیوه فوردایس بر کاهش افسردگی زنان بی‌سرپرست شهر اصفهان»، دانش و پژوهش در روان‌شناسی، ش ۳۰، ص ۳۹-۵۰.
- فرانکن، رابرت. (۱۳۸۴). انگیزش و هیجان. مترجمان حسن شمس اسفندآبادی، غلامرضا محمودی، سوزان امامی پور. تهران: نی. تاریخ انتشار به زبان اصلی ۱۹۸۸.
- فیست، جس و فیست، گریگوری جی. (۱۳۸۷). نظریه های شخصیت. ترجمه یحیی سید محمدی. تهران: روان. تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۰۵.
- فراهانی، محمد تقی، (۱۳۷۸). روانشناسی شخصیت، نظریه، تحقیق، کاربرد. انتشارات دانشگاه تربیت معلم.
- فاطمی، محمد علی (۱۳۸۱). بررسی و مقایسه اثر بخشی روشهای مشاوره شغلی به سبک نظریه یادگیری اجتماعی سازگاری شغلی و مدل شناخت رفتاری شادکامی شهر اصفهان. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران.
- قرش، بهناز (۱۳۸۴). بررسی رابطه بین میزان شادکامی و هوش هیجانی با نوع ارتباط با جنس مخالف در دانشجویان دختر و پسر. پایان نامه کارشناسی ارشد. علامه طباطبایی.
- کارور، چارلز اس و شی، یر، مایکل اف. (۱۳۸۷) نظریه های شخصیت. ترجمه احمد رضوانی. مشهد: آستان قدس رضوی.
- کار، آلان، روان‌شناسی مثبت، ترجمه حسن پاشا شریفی و جعفر نجفی‌زند، تهران: نشر سخن، ۱۳۸۵.
- گروسی فرشی، میر تقی؛ مانی، آرش و بخشی پور رودسری، عباس. (۱۳۸۵). بررسی ارتباط بین ویژگی های شخصیتی و احساس شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز. فصلنامه روانشناسی دانشگاه تبریز. ۱۴۳-۱۵۸.
- لیاقتدار، محمدجواد و دیگران، «هنجاریابی سیاهه شادکامی فوردایس - اصفهان در دانشجویان»، روان‌شناسی، ش ۴۶، سال ۱۲، ۱۳۸۷، ص ۱۸۳-۱۹۶.
- مانی کازرون، آرش (۱۳۸۳). بررسی رابطه طبقات دلبستگی و ویژگیهای شخصیتی با احساس شادکامی در بین دانشجویان دانشگاه تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه تبریز.
- مرادی، مریم و دیگران، «شادمانی و شخصیت»، تازه‌های علوم شناختی، ش ۲، سال ۷، ۱۳۸۴، ص ۶۰-۷۱.
- مطلب زاده، افسانه (۱۳۸۳). بررسی تأثیر شوخ طبعی بر سلامت روانی و شادمانی ذهنی در دانش آموزان شهر شیراز. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شیراز.

منابع لاتین:

- Argyle , M & Lu (1990) the happiness of extroverts personality and individual different s 1011-1017.
- Cheng, Helen & Furnham, Adrian (۲۰۰۳). Personality, self-esteem, and demographic predictions of happiness and depression. Personality and Individual Difference. 34(6) 113-1۱۷.
- Chioqueta, Andrea & Stiles, Tore (۲۰۰۵) Personality traits and the development of depression, hopelessness, and suicide ideation. Personality and Individual Differences. ۱۲۸۳-۱۲۹۱، (۶) ۳۸ ..

- Furnham, Adrin & Cheng, Helen. (۱۹۹۹). Personality as predictor of mental health and happiness in the East and West. *Personality and Individual Differences*. 27, 309 – 4۰۳.
- Hayes, Natalie. Stephen, Joseph. (۲۰۰۳). Big 5 correlates of three measures of subjective well-being. *Journal of Personality and Individual Differences*. 34(4), 723-7۲۷.
- Hills, Peter & Argyle, Michael. (2001) Emotional stability as a major dimension of happiness. *Journal of Personality and Individual Differences*. 31(8) 1357-1۳۶۴.
- Gomez, Krings; Veronica, Franciska; Bangerter, Adrian & Grob, Alexander. (۲۰۰۹). The influence of personality and life events on subjective well-being from a life span perspective. *Journal of Research in Personality*. 44(3), 345-۳۵۴.
- Lopez (2009) *Encyclopedia of positive psychology*. Wile – black well.
- Mayer. J. D, Salovey, J. (2000) models of emotional intelligence in *Journal of Behavioral medicine*, vol, 29. no. 03 June 2006. DOI: 10. 1007/s 10865-5۰۰-۹۰۴۴-۱
- Michael F. Scheier. The life engagement test : Assessing purpose in life .The relationship between spirituality , purpose in life, and well, being in HIV positive persons.
- Kathleen M. Carlay. *Journal of the Association of Nurses in AIDS Care*, Vol 78. No. 3. May/ June ۲۰۰۷. ۱۳-۲۲.
- Purpose in life among high ability adolescents. Kendall Cotton Bronk , Wholmes Finch and Tasneem L. Talib. *High ability studies*.

Investigating the relationship between personality types with happiness and self-esteem among students of Imam Javad University in Yazd

Bahareh Sadat Heydariyehzadeh

PhD student in Educational Psychology. Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Beheshti University

And lecturer at Yazd University and Javadalamah University of Yazd

Marzieh Rahimi

Undergraduate student of Javadalamah University of Yazd

Abstract

The present study was conducted to investigate the relationship between personality types with happiness and self-esteem of students of Imam Javad University of Yazd. The research method was descriptive-comparative in terms of data collection and applied-cross-sectional in terms of purpose. A total of 100 students were surveyed by sampling method (available). The obtained data were processed and analyzed through a questionnaire and the results showed that there is a significant relationship between personality types (neuroticism and extraversion) with happiness. The correlation between neuroticism and happiness is -0.37 .

Therefore, there is a significant negative relationship between neurosis and happiness. The results showed that there is a significant relationship between personality types (neuroticism and extraversion) with self-esteem. The results also showed that there is a significant negative relationship between neurosis and self-esteem (-0.36). In addition, the correlation between extraversion and self-esteem is equal to 0.23. Thus, personality types affect changes in "self-esteem" in students. Happiness and other aspects of happiness depend on many factors in the environment such as social relationships, work and leisure.

Keywords: personality types, self-esteem, happiness, students